

Didaktika přírodopisu 2

Mgr. Libuše VODOVÁ
Katedra biologie PdF MU

Zápočet

- Výstupem semináře a podmínkou zápočtu je **Receptář začínajícího učitele**
- Tvoří jej samostatně vypracované úkoly:
 - 1) **Recenze knihy** s pedagogickou tematikou – seznam doporučených titulů, lze i jiný (Portál, Grada, Comuter Press)
 - 2) **Zhodnocení přírodopisné učebnice**
 - 3) **Roční časově tematický plán učiva**

Na zvolené téma vytvořit:

- 1) **Pojmovou mapu**
- 2) **Baterii učebních úloh**
- 3) **Typologii otázek s příklady**
- 4) **Test na zopakování tématu (s různými typy učebních úloh)**
- 5) **Aktivizační metodu**
- 6) **Přehled mezipředmětových vztahů s konkrétními příklady použitelnými ve výuce (zajímavosti na ozvláštňení hodiny)**
- 7) **Přípravy na hodinu:** (a) hodina základního typu,
b) hodina laboratorních cvičení
c) hodina exkurzí

Didaktický test

- = „zkouška, kterou lze objektivně zjistit úroveň zvládnutí učiva u určité skupiny osob“ (KALHOUŠ & OBST, 2002)
- = „nástroj systematického zjišťování (měření) výsledků výuky“ (BYČKOVSKÝ, 1982)
- při jeho navrhování a hodnocení **vycházíme z předem stanovených pravidel**
- **Didaktický test („test“) s. str.** – písemná zkouška složená pouze z úloh s výběrem odpovědí

Klasifikace didaktických testů

Podle Byčkovského (1982)

Testy rychlosti

- jak rychle žák vyřeší určitý typ testových úloh
- mají pevný časový limit
- tvořeny velmi snadnými úlohami
- např. test rychlosti čtení, matematická část IQ-testů

Testy úrovně

- nemají časový limit (pokud ano – přerušení práce nejpomalejších žáků)
- výkon je dán úrovní vědomostí nebo dovedností zkoušeného
- úlohy řazené se vzrůstající obtížností (většina testů ve školách)

Testy standardizované

- vytvořen profesionály (didakticky propracovanější, ověřen)
- vydávají je specializované instituce
- doplněny manuálem – vlastnosti testu, správné použití
- standard - pro hodnocení výsledků

Testy nestandardizované

- tvoří je učitel sám pro svoje hodiny
- nejsou ověřovány na větším vzorku žáků
- učitel by se měl držet zásad tvorby testů

Testy kognitivní x testy psychomotorické

- rozlišují se podle toho jaké VVC mají ověřovat (kognitivní, afektivní a psychomotorické)
- **kognitivní** – měříme míru dosažení poznání (kvalitu) – úkol z mat., překlad do Aj... (**častější**)
- psychomotorické – test psaní na stroji
- pro ověřování afektivních cílů slouží dotazníky

Testy výsledků výuky x studijních předpokladů

Testy rozlišující (NR testy, statisticko-normativní)

- hodnotíme relativní výkon žáka (tj. výkon žáka vztahujeme k populaci testovaných: zda je žák „velmi slabý“, „podprůměrný“, „průměrný“)
- častější
- usilují o maximální objektivitu

Testy ověřující (CR testy, kriteriální testy)

- hodnotíme absolutní výkon žáka (tj. výkon srovnáváme s maximem, se všemi úlohami, které reprezentují dané učivo)

Testy vstupní, průběžné a výstupní

vstupní – na začátku výuky (tématu, celku, ročníku)

- zkoumají úroveň znalostí a dovedností, které jsou důležité pro

průběžné – průběžné informace o tom jak žáci zvládají látku – zpětná vazba
(hodnocení výuky ne žáků)

výstupní – na konci výuky (tématu, celku, ročníku)

- informace pro hodnocení žáků

Testy monotematické x polytematické

monotematické – zkoumají osvojení jednoho tématu

polytematické - zkoumají osvojení více témat

Testy objektivně skórovatelné

- u konkrétních úloh lze rozhodnout, zda jsou správně či ne

Testy subjektivně skórovatelné

- obsahují úlohy, kde nelze stanovit jednoznačná pravidla skórování (úlohy se širokou odpovědí otevřené)

Jak sestavit didaktický test?

K čemu bude test sloužit?

- jaké **znalosti a dovednosti** budu **ověřovat** (vstupní, průběžné, výstupní atd.)

Jaký rozsah látky si mají žáci zopakovat?

- vymezím si **obsah testu** (tématický celek – kolik hodin 4, 20, 40?)
- **upřesním:**
 - jak hluboké znalosti a dovednosti budu testovat?
 - kolik úloh jednotlivým znalostem a dovednostem věnuji?
 - kolik bude mít úloh celkem? – dostatečný počet (min 10)

Požadavky na didaktický test

- 1) u kognitivních VC usilují o **testování různých hladin** (nejenom zapamatování, ale i pochopení, analýza, syntéza....)
- 2) **nejdůležitější části** učiva budou v testu zastoupeny **největším počtem úloh**
- 3) **Gramatická správnost**
- 4) **Bez neznámých slov**
- 5) **Jednoznačná formulace** – jasná a nezavádějící (chyták), ale ani nenavádějící ke správnému řešení
- 6) **Z jednoho úkolu nesmí vyplývat řešení druhého**
- 7) **Přiměřeně obtížný**
- 8) **Srovnatelnost skupin** – stejný počet bodů
- 9) **Jednotlivé úlohy se bodují** – známka je odrazem procentuální úspěšnosti v celém testu

Sestavování didaktického testu

= vytvoření jednotlivých testových úloh => první návrh testu

Co je to testová úloha?

- otázka, úkol, problém v testu
- typy úloh (viz typologie učebních úloh)

Nejčastější chyby

- testuje se jiné učivo než bylo řečeno
- odborné chyby
- gramatické chyby
- různé verze různě obtížné
- malý počet úloh